

**CONCEPT
en bewegen Oost-Watergraafsmeer 2009-2012**

Nota Sport

Amsterdam, 4 maart 2009

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
1.1 Vooraf	4
1.2 Aanleiding	5
1.3 Werkwijze	5
1.4 Leeswijzer	5
2 Beleidskaders	6
3 Missie, visie, doelen en resultaten	8
3.1 Missie	8
3.2 Visie, doelen en resultaten	8
4 Activiteiten	21
5 Financiën	27
Bijlage 1 Verklarende woordenlijst	33
Bijlage 2 Communicatieparagraaf	34
Bijlage 3 Demografische gegevens	35
Bijlage 4 Respondenten	36
Bijlage 6 Documenten	37

Voorwoord

Sport heeft de wind mee in Nederland. Er is in toenemende mate aandacht voor het maatschappelijk belang van bewegen. Denk daarbij aan gezondheid, het voorkomen en bestrijden van overgewicht bij kinderen en het met elkaar in contact brengen van mensen. Veel mensen bewegen echter niet van zelf en kunnen daarom een stimulans gebruiken.

Veel organisaties in Amsterdam en in Oost-Watergraafsmeer zorgen voor die stimulans: de centrale stad, stadsdelen, welzijnsorganisaties, sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, onderwijs, buitenschoolse opvang organisaties, huisartsen, fysiotherapeuten en zorgverzekeraars, allemaal dragen zij hun steentje bij en werken in toenemende mate samen om steeds meer mensen aan het bewegen te krijgen.

Daarom is ruimte om te sporten en te bewegen zo belangrijk. Ons stadsdeel beschikt over prachtige accommodaties. In 2008 is de nieuwe multifunctionele sporthal Wethouder Verhey opgeleverd en is het sportfondsenbad Oost gerenoveerd. Ik kan u een bezoek aanbevelen! Ook onze sportparken Middenmeer Voorland en Drieburg liggen er goed bij en ook in deze sportparken wil het stadsdeel de komende jaren blijven investeren om al die nieuwe sporters een plaats te geven. In verenigingsverband en ook daarbuiten.

Want steeds meer mensen sporten en bewegen buiten de georganiseerde sport om, bij een commerciële sportschool of in de openbare ruimte: wandelen, nordic-walking en hardlopen genieten een toenemende populariteit. Vandaar dat ook de openbare ruimte nog meer zal worden uitgerust met sportveldjes in de buurt, met moderne speelplaatsen en sportief ingerichte schoolpleinen.

Om dit alles te realiseren is samenwerking belangrijk. Samenwerking tussen centrale stad en ons stadsdeel, samenwerking tussen scholen, verenigingen, welzijnsorganisaties, zorginstellingen en buitenschoolse opvang organisaties en samenwerking binnen de stadsdeelorganisatie tussen Welzijn, Jeugd, Onderwijs en Sport. Hierin voorziet deze nota Sport en Bewegen Oost-Watergraafsmeer 2009-2012.

De nota Sport en Bewegen Oost-Watergraafsmeer is met recht een integrale nota te noemen. Hij sluit naadloos aan op het sportplan 2009-2012 van de centrale stad, Actieplan Jong Oost-Watergraafsmeer 2007-2010 en het programma WMO Oost-Watergraafsmeer. Daarnaast zijn maatschappelijke partijen in ons stadsdeel als sportverenigingen, welzijnorganisatie Dynamo, scholen en commerciële sportaanbieders intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van onze nota.

Tot slot wil ik iedereen uitdagen om de ambitieuze doelstellingen in deze nota te helpen realiseren: sport en beweeg voor een gezonde en prettige samenleving.

Sharona Ceha
Portefeuillehouder Sport

1 Inleiding

1.1 Vooraf

Voor u ligt de nieuwe integrale nota Sport en bewegen 2009-2012 van stadsdeel Oost-Watergraafsmeer. Het stadsdeel stelt zich ten doel zoveel mogelijk bewoners te laten sporten en bewegen. Het beoogde maatschappelijke effect daarvan is het vergroten van de gezondheid en het prettig samenleven. Om meer bewoners te laten sporten en bewegen biedt het stadsdeel haar bewoners een breed scala aan sport- en recreatie activiteiten en kwalitatief goede sport-, speel- en recreatievoorzieningen.

Met maar liefst 90 sportverenigingen en twee grootschalige sportparken (Drieburg en Middenmeer Voorland) vervult het stadsdeel een belangrijke rol in de Amsterdamse sport. Oost-Watergraafsmeer is één van de stadsdelen waar Amsterdammers uit de hele stad naar toe trekken om te sporten¹. Het stadsdeel loopt voorop in de ontwikkeling van openbare, multifunctionele sportparken. Sportpark Middenmeer Voorland is in de afgelopen jaren opnieuw ingericht. Het is een openbaar toegankelijk sportpark geworden met ruimte voor sportieve recreatie door de aanleg van onder andere wandel- en skeeleroutes. Verder herbergt het stadsdeel onder meer twee moderne sporthallen, een zwembad en een roeicentrum. Op recreatiegebied voert de afdeling Sport & Recreatie (S&R) bovendien de beleidsregie op alle speelvoorzieningen en sportveldjes en twee kinderboerderijen.

Bewoners uit stadsdeel Oost-Watergraafsmeer zijn heel tevreden over de sportvoorzieningen in hun eigen buurt. Maar het stadsdeel doet meer dan het bouwen, beheren en exploiteren van sport- en speelaccommodaties. Zo organiseert zij een ruim aanbod aan laagdrempelige sport- en bewegingactiviteiten voor buurtbewoners van alle leeftijden, maar ook voor bijzondere doelgroepen zoals mensen met een motorische achterstand, ex-psychiatrische patiënten en migranten. Bovendien speelt zij een actieve rol in onder andere de ontwikkeling van de sportbeoefening in en rondom scholen en de doorstroom van leden naar de sportverenigingen.

Deze nota bestrijkt een periode van vier jaar (2009-2012). Een duidelijke visie op sport en bewegen is de basis voor een goede organisatie, en is noodzakelijk om samenwerking met andere programma's binnen het stadsdeel (zoals zorg, onderwijs, welzijn en ruimtelijke ordening) en organisaties aan te gaan. We moeten nu investeren in een sterke basis voor sport later. De nota zal duidelijk maken welke rol het stadsdeel moet vervullen ten aanzien van sturing, organisatie, financiering en stimulering van sport en bewegen in stadsdeel Oost-Watergraafsmeer. Het is belangrijk het beleid te blijven monitoren en zo nodig tussentijds bij te stellen.

¹

Noot □ Sportmonitor 2006 + 2007 O+S, gemeente Amsterdam

1.2 Aanleiding

De aanleiding tot het opstellen van deze nota is tweeledig.

Ten eerste heeft de stadsdeelraad de wens geuit om over een integrale sportnota te beschikken die meerdere beleidsvelden omvat. Daarbij stelt zij als voorwaarde dat de nota gebaseerd dient te zijn op participatie en inspraak van betrokken organisaties en bewoners (Participatienota Oost-Watergraafsmeer).

Ten tweede heeft de centrale stad van de gemeente Amsterdam onlangs het Amsterdamse Sportplan 2009-2012 vastgesteld waaraan ook de stadsdelen een bijdrage hebben geleverd. Het plan is een integraal plan, gericht op uitvoering door centrale stad én stadsdelen.

1.3 Werkwijze

Ter voorbereiding op deze nota heeft het stadsdeel gesprekken gevoerd met sleutelpersonen op het gebied van sport, bewegen, welzijn, gezondheid en accommodatie, zowel binnen als buiten de stadsdeelorganisatie. Daarnaast hebben verenigingen geparticipeerd in het proces tijdens twee bijeenkomsten die voor hen zijn georganiseerd. Ook is een werkconferentie georganiseerd voor het basisonderwijs.

De informatie uit het participatietraject is verwerkt in deze nota Sport en bewegen.

1.4 Leeswijzer

Na deze inleiding volgt in 2 het beleidskader waarbinnen deze sportnota valt. In 3 staan Missie, visie, doelen en resultaten beschreven. Hierbij worden bij de resultaten ook de prioriteiten aangegeven. In 4 vindt u een schematisch weergave van alle resultaten die het stadsdeel per hoofddoelstelling wil boeken en de activiteiten die daar voor nodig zijn. De financiële consequenties van de sportnota staan weergegeven in het overzicht in 5. Aanvullende informatie is opgenomen in de bijlagen, waaronder een verklarende woordenlijst in bijlage 1.

2 Beleidskaders

Tijd voor Sport (VWS). Dit is de sportnota van het kabinet, waarin meedoen, presteren, organiseren en gezondheid centraal staan. Elk van deze thema's zijn verwerkt in het Sportplan Amsterdam 2009 – 2012.

Kern van het Sportplan Amsterdam 2009 – 2012 is dat sport een onschatbare maatschappelijke waarde heeft omdat het bijdraagt aan prettig samenleven, een goede gezondheid van kinderen, jongeren en volwassenen, opvoeding, ontwikkeling en citymarketing. Het sportplan Amsterdam is opgesteld door de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) in samenwerking met onder andere de stadsdelen. Per stadsdeel is vervolgens een Sport- en beweegplan opgesteld waarin de doelstellingen van het Sportplan, specifiek voor elk stadsdeel staan weergegeven. De doelstellingen uit het Sport- en beweegplan Oost-Watergraafsmeer zijn volledig overgenomen in onze Nota Sport en Bewegen 2009 – 2012. Het Sportplan Amsterdam 2009-2012 (DMO) is opgebouwd rond de sportster. De vijf sterpunten, met uitzondering van topsport, zijn overgenomen in onze nota Sport en Bewegen en vormen ook daarin de basis. De sterpunten zijn 1) Jonge Amsterdammers: talent ontwikkelen 2) Volwassenen: iedereen actief 3) Sportverenigingen: maatschappelijk actief 4) Sportinfrastructuur: ruimte voor sport 5) Organisatie: bestuurlijk ondernemerschap.

In het bestuursakkoord Sport 2003 zijn voornamelijk afspraken gemaakt ten aanzien van de tarieven voor het gebruik van de gemeentelijke basissportvoorzieningen en het in standhouden van en zorgen voor voldoende sportvoorzieningen in Amsterdam. De afspraken in het bestuursakkoord Sport 2003 zijn als uitgangspunt genomen bij het formuleren van de doelstellingen in de nota Sport en Bewegen op het gebied van accommodatie.

Jong Oost-Watergraafsmeer 2007-2010 schetst het Kader Brede Talentontwikkeling. De onderdelen uit deze nota die betrekking hebben op sport, zijn overgenomen in de nota Sport en Bewegen.

In het programma Wmo Oost-Watergraafsmeer staat de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning beschreven. Ook in de Wmo gaat het om meedoen en betrokkenheid, het voorkómen van uitsluiting en isolement, het verbeteren van de zorg voor hen die dat nodig hebben. Sport is een belangrijk terrein om gezondheid, integratie en cohesie te bevorderen en ziekte te voorkomen. Dit is uitgewerkt in de sterpunten Jonge Amsterdammers, Volwassenen en Sportverenigingen.

Het Speelruimteplan Oost/Watergraafsmeer 2005-2015. In dit beleidsplan wordt op basis van een vraag-aanbod analyse een nieuwe verdeling van speelplaatsen voorgesteld en de inrichting ervan, met als doel een gebalanceerd aanbod in speelvoorzieningen voor iedere leeftijdsgroep.

Het Milieubeleidsplan Oost-Watergraafsmeer 2008 – 2010 beschrijft de ambities van het stadsdeel op het gebied van duurzame ontwikkeling. Deze ambities worden als randvoorwaarden meegenomen voor wat betreft de plannen van het stadsdeel met betrekking tot haar sportvoorzieningen.

Het Groenstructuurplan stadsdeel Oost/Watergraafsmeer beschrijft het wensbeeld van het stadsdeel voor de groenstructuur binnen haar grenzen en de maatregelen om dit wensbeeld te bereiken.

In de Structuurschets Mozaïekstad Oost-Watergraafsmeer (2002) geeft het bestuur zijn visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het stadsdeel. Het is een lange-termijn visie op de periode tot 2030, maar de schets bevat ook acties op de kortere termijn (de periode tot 2010).

3 Missie, visie, doelen en resultaten

3.1 Missie

Gemeente Amsterdam

Sport is de meest populaire vrijetijdsbesteding van Amsterdammers. Maar sport is meer dan alleen een populaire vrijetijdsbesteding, het draagt ook bij aan lichamelijke, geestelijke en maatschappelijke activering. Kinderen die sporten behalen betere schoolresultaten, deelnemers aan Meer bewegen voor Ouderen zijn minder eenzaam, hardloopgroepen van allochtone vrouwen dragen bij aan de emancipatie en deelnemers aan gezondheidsbevorderende activiteiten hebben na verloop van tijd een meer beperkte zorgvraag.

De centrale missie van het Sportplan 2009-2012 van Amsterdam is het bevorderen van een actieve levensstijl onder Amsterdammers. Deze missie legt de nadruk op de brede maatschappelijke waarde van de sport. Om deze maatschappelijke waarde ten volle te benutten moet op een breed terrein worden ingezet.

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer

Wij hebben de missie van de gemeente Amsterdam overgenomen.

“Wij zijn altijd in beweging om een actieve levensstijl van onze inwoners te bevorderen. Wij erkennen daarbij dat sport naast een populaire en fijne vrijetijdsbesteding ook een belangrijk middel voor gezondheid, prettig samenleven en veiligheid is.”

Om deze missie na te leven, voeren we een lokaal sportbeleid dat in het teken staat van het scheppen van voorwaarden tot sportbeoefening en sportstimulering. Scholen, welzijnswerk en de afdeling S&R spelen daarbij een grote rol. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om te voorzien in kwantitatief voldoende en kwalitatief goede sport-, spel- en recreatieve accommodaties. In het sportstimuleringsprogramma sluiten wij met ons aanbod zo goed mogelijk aan bij de vraag, behoefte en mogelijkheden van bewoners van Oost-Watergraafsmeer. Wij werken hierbij samen met andere sportaanbieders. Ook sportverenigingen in het stadsdeel worden in toenemende mate betrokken bij onze sport en beweegactiviteiten.

3.2 Visie, doelen en resultaten

Versterking van het huidige beleid en prioriteiten van het nieuwe beleid concentreren zich rond vijf thema's Jonge OWGM-ers: talent ontwikkelen

- 1 Volwassenen: iedereen actief
- 2 Sportverenigingen: maatschappelijk actief
- 3 Sportinfrastructuur: ruimte voor sport
- 4 Organisatie: bestuurlijk ondernemerschap

Jonge Amsterdammers: talent ontwikkelen

Waarde van sport en bewegen

Sport en bewegen zijn onmisbaar in de opvoeding van kinderen en jongeren. De redenen hiervoor zijn legio: sporten is gezond, het brengt spelenderwijs sociale vaardigheden bij en het bevordert de fysieke, mentale en emotionele ontwikkeling. Verder is sport onmisbaar in de aanpak van overgewicht en obesitas die epidemische vormen aannemen. Sport is vooral zo effectief omdat kinderen en jongeren het erg leuk vinden: het is hun favoriete vrijetijdsbesteding. Daarom horen sporten en bewegen een structureel onderdeel van de opvoeding van Amsterdamse kinderen te zijn.

Onderwijs én sport

De basis voor sportdeelname wordt op jonge leeftijd gelegd. Binnen de financiële kaders zullen wij samen met de onderwijs- en welzijnspartners de komende jaren dan ook fors blijven inzetten op bewegingsonderwijs en sport op en rond scholen. In en om de scholen wordt door verschillende partners sport aangeboden. De afdeling sport en recreatie zal in discussie gaan over de positionering van de sportaanbieders en ambieert een regiefunctie. Leidraad hiervoor is het programma Brede Talentontwikkeling uit Jong Oost-Watergraafsmeer.

Inzet van gekwalificeerde vakleerkrachten bewegingsonderwijs in combinatie met het uitbreiden van een divers en goed sportaanbod na schooltijd zijn de pijlers van een kwalitatief hoogwaardig 'school en sport' beleid.

De uitvoering van programma's zoals Jippie, JUMP-in, Topscore en sportbuurtclubs zal door het stadsdeel georganiseerd worden. Het is zaak om samen met de partners wegen te zoeken voor verbreding of intensivering van bewegingsonderwijs en sportaanbod. De rol van vakleerkrachten en de mogelijkheden die combinatiefuncties kunnen bieden worden hierbij expliciet betrokken.

Het is uitermate belangrijk dat ouders het nut en de noodzaak van sport en bewegen voor hun kind onderschrijven. Zij bepalen of hun kind in de basisschoolleeftijd deelneemt aan buitenschoolse activiteiten of dat hun kind lid mag worden van een sportvereniging. Daarom is er aandacht voor het informeren van de ouders van kinderen in de basisschoolleeftijd over het belang van sport en bewegen.

Hoofddoelstelling

In 2012 dragen sport en bewegen structureel bij aan de sportieve, gezonde en sociale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren in Oost-Watergraafsmeer.

Prioriteiten

In de komende vier jaar willen wij jeugdsport stimuleren door fors in te zetten op bewegingsonderwijs en sport op en rond scholen. Wij willen in de periode 2009 – 2012 in ieder geval de volgende resultaten boeken:

- Stijging van de sportdeelname van de jeugd: in 2012 sport 80% van de kinderen en jongeren 1 keer per week en 50% sport 2 keer per week.
- In 2012 beschikken alle 16 scholen in het basisonderwijs nog steeds over een vakleerkracht LO.
- Alle leerlingen in het PO maken via school kennis met verschillende sporten tijdens lesuren, bijvoorbeeld door JIB of daarbuiten in de verlengde schooldag.

- Uitbreiding van het aantal sportactieve scholen van 0 naar 2 in het VO en 1 naar 5 in het PO.
- Uitbreiding van het aantal scholen met MRT onderwijs van 13 naar 15.
- Geen toename van kinderen en jongeren met obesitas en overgewicht. Alle 15 basisscholen werken uiterlijk 2012 met het leerlingvolgsysteem van JUMP in.
- Alle basisscholen en 8 (80%) van de VO-scholen hebben een structureel naschools sportaanbod, onder andere door uitbreiding van Topscore op VMBO en praktijkonderwijs.
- In 2012 zijn er schoolsportclubs/ sportbuurtclubs georganiseerd rond alle scholen in het PO als onderdeel van de brede talentontwikkeling in de wijken. Te beginnen met de Jump-in scholen.
- Rond alle scholen met een naschools sportaanbod is een vorm van beweegmanagement ingevoerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inzet van combinatiefunctionarissen die vanuit een aanstelling bij een sportvereniging ingezet worden voor één of meer scholen.

Andere resultaten zijn:

- In alle buurten, waaronder krachtwijk Transvaal, is in 2010 een overzicht van een op de buurt afgestemd activiteiten aanbod (sportbuurtmenu).
- Sport draagt intensiever bij aan het welzijn van specifieke doelgroepen kinderen en jongeren in het stadsdeel op wijkniveau. Er komt een specifiek aanbod voor islamitische en hindoestaanse meisjes, en risicjongeren. In 2012 is er sprake van een structureel aanbod voor deze groepen. Risicjongeren hebben de mogelijkheid tot het behalen van een diploma voor Recreatie Sport Leider A (RSLA), Life Guard of Topscore assistent en zijn inzetbaar in het kader van wijkactiviteiten.
- *Give&Gain* is in 2012 uitgebouwd naar sportbuurtclubs die doorstroming naar de sportclubs bevorderen. De focus komt meer en meer te liggen op buurtgerichte aanpak in samenwerking met de stichting Dynamo, buurtbeheer, het VO, migrantenorganisaties, en eventueel politie en justitie.
- De afdeling S&R organiseert regelmatig werkbijeenkomsten met professionals in samenwerking met Welzijn, Zorg en Onderwijs om, als onderdeel van wijkdagarrangementen de integraliteit te bevorderen en ketenafspraken te maken.

Volwassenen: iedereen actief

Sociale samenhang, gezondheid en leefbaarheid

Sport en bewegen leveren in onze visie een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van sociale samenhang en de leefbaarheid in buurten. Sport- en beweegactiviteiten zijn ontmoetingsplaatsen voor netwerken van buurtgenoten, familie, vrienden, lotgenoten, maar ook voor moeilijk bereikbare groepen. Sport en bewegen leiden tot meedoen aan de samenleving in Oost-Watergraafsmeer. Naast deze sociale aspecten is er met sport ook gezondheidswinst te boeken. Een actieve leefstijl verhoogt de zelfredzaamheid, verlaagt de gezondheidsrisico's en leidt tot minder zorgconsumptie.

Inactieven activeren

Hoewel het aantal volwassen sporters in Oost-Watergraafsmeer de laatste jaren is gestegen, zijn nog veel groepen volwassenen inactief. De stap naar het zelfstandig sporten blijkt voor hen vaak te groot. Wij hebben al een aantal

programma's voor ouderen en voor mensen met beperkingen, overgewicht of chronische aandoeningen en zullen deze programma's de komende jaren voortzetten. We komen daarbij tegemoet aan de behoefte om dichtbij huis te sporten en te zorgen voor een laagdrempelig sportaanbod. De wensen en behoeften van de bewoners staan voorop.

Hoofddoelstelling

In 2012 is het aantal volwassen inwoners van Oost-Watergraafsmeer met een actieve levensstijl toegenomen, doordat de duurzame sportparticipatie is gegroeid, de bewegingsarmoede is verminderd en maatschappelijke participatie door sport is gestegen.

Prioriteiten

In de komende vier jaar willen wij volwassenensport stimuleren en daarbij de volgende resultaten boeken:

- In 2012 sport 55% van de volwassenen in Oost-Watergraafsmeer minimaal 1 keer per week. In 2012 moet de trend van dalend lidmaatschap van verenigingen doorbroken zijn. 30% van de volwassenen sport in verenigingsverband. Meer mensen met een specifieke sportvraag kunnen deelnemen aan het georganiseerde sportaanbod in 2012, onder meer door nieuwe abonnementsvormen.
- Een groter aanbod van sportactiviteiten voor volwassenen is in 2012 ontwikkeld, onder meer doordat wij structureel samenwerken met commerciële sportaanbieders in het stadsdeel. Wij zullen prijsafspraken maken met fitnesscentra.
- In 2012 hebben wij in het stadsdeel een sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen zoals ouderen en groepen met achterblijvende maatschappelijke participatie, zoals allochtone vrouwen.
- Wij faciliteren sportinitiatieven uit de buurt, onder andere volgens het principe van Communities in Beweging. Daarmee willen wij de integratie in de reguliere sport bevorderen. In 2012 hebben wij hiervoor beleid ontwikkeld en werkt minstens één project volgens de community-aanpak.

Andere resultaten zijn:

- Toegankelijke sportaccommodaties voor mensen met een beperking.
- Structurele samenwerkingsverbanden met organisaties die op wijkniveau werken, zoals buurtcentra, huisartsen, fysiotherapeuten, migrantenorganisaties, cliëntenorganisaties, ouderkamers in (brede) scholen om zodoende de behoefte van de doelgroep te achterhalen.
- Nieuwe sportprojecten die gezond leven en gezond eten als doel hebben.
- Verankeren van succesvolle projecten, zoals het fietsvriendinnenproject en "hardloopmaatjes".
- Een afgewogen aanbod voor niet-westerse allochtone mannen.
- Een versterkt zelforganiserend vermogen van bewoners door de opleiding van allochtoon (mannelijk en vrouwelijk) kader voort te zetten, onder andere door middel van het aanbieden van RSLA cursussen.

Sportverenigingen: maatschappelijk actief

Toekomstperspectief

Een van de grootste uitdagingen is om het toekomstperspectief van onze sportverenigingen te verbeteren en om hun maatschappelijk belang te

vergroten. Zij zijn van oudsher de grootste sportaanbieder. Zij maken het voor duizenden mensen in ons stadsdeel mogelijk om iedere week te sporten. Iedereen kan lid worden. Het zijn ontmoetingsplekken voor jong en oud. Het feit dat de organisatie rust in de handen van vrijwilligers is kenmerkend voor de sportcultuur van Nederland en op deze schaal uniek in Europa. Hiermee vertegenwoordigen ook onze verenigingen een enorm sociaal kapitaal. Sportverenigingen vormen dan ook van oudsher een onmisbare schakel in ons sportbeleid. We betrekken ze bij allerlei vormen van sportstimulering en ze verbreden bovendien in toenemende mate hun aanbod, bijvoorbeeld met recreatieve activiteiten en door zich open te stellen voor sporters met een handicap of chronische ziekte.

Maatschappelijke waarde

Elke vereniging vervult natuurlijk al een maatschappelijke functie in zichzelf door voor haar leden sport te organiseren. Maar omdat we willen dat sport en sportverenigingen er voor iedereen zijn, vragen we eigenlijk meer. We willen met de verenigingen samen sociaal-maatschappelijke doelstellingen behalen. We willen dat een groot aantal verenigingen zich extra inspant voor bijvoorbeeld integratie, naschoolse opvang en sportstimulering. Wij willen in 2012 beschikken over meer maatschappelijk actieve, kansrijke en professionele sportverenigingen. Om dit te bereiken stelt het stadsdeel zich tot doel om de vitaliteit van verenigingen in beeld te brengen in samenwerking met DMO en sportbonden. De categorisering van voetbalverenigingen die in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) en DMO is opgesteld dient daarbij als uitgangspunt.

Meedoen in de vereniging

Het stadsdeel streeft naar gezonde sportverenigingen waar de jeugd goed opgevangen kan worden. We willen de rol van sportverenigingen in de samenwerkingsdriehoek Buurt-Onderwijs-Sport (BOS) verder gaan uitbreiden. In deze driehoek werken sportverenigingen steeds nauwer samen met welzijnsorganisaties en scholen. Doorstroming naar sportverenigingen is een belangrijk doel van sportstimulering. We gaan de aansluiting tussen scholen en sportverenigingen verbeteren en zorgen dat verenigingen kinderen die lid willen worden goed kunnen opvangen. We zetten de komende jaren in op de projecten "Meedoen allochtone jeugd" en de daarvan afgeleide sportzorgtrajecten van VWS (o.a. JOS Watergraafsmeer). Voor "Meedoen allochtone jeugd" hebben we ruimte voor eigen projecten gekregen waar we gebruik van zullen maken.

Hoofddoelstelling

In 2012 beschikt Oost-Watergraafsmeer over meer maatschappelijk actieve, kansrijke en professionele sportverenigingen.

Prioriteiten

In de komende vier jaar willen wij sportverenigingen vitaliseren en daarbij de volgende resultaten boeken:

- Sportverenigingen in ons stadsdeel beschikken over meer deskundig, opgeleid kader, en maken in toenemende mate gebruik van professioneel kader, naast de inzet van vrijwilligers. Combinatiefunctionarissen en verenigingsondersteuners versterken de verenigingsorganisatie.
- Het aandeel verenigingen dat zich structureel richt op het bereiken van sociaal-maatschappelijke doelen groeit van 20% naar 30%. Deze verenigingen zijn actief betrokken bij sportstimulering, naschoolse

activiteiten, integratie of buurtsport. In 2012 verzorgt de helft van het aantal sportverenigingen een naschools aanbod.

Andere resultaten zijn:

- Wij hebben intensiever contact met de sportverenigingen. Jaarlijks organiseren wij een sportcafé voor de verenigingen. Vanaf 2009 is er een duidelijk aanspreekpunt voor de clubs binnen ons stadsdeel. Met maatschappelijk actieve verenigingen maken wij heldere afspraken.
- In de periode 2009 – 2012 bemiddelen wij vanuit onze organisatie bij het aanbieden van praktische ondersteuning aan sportverenigingen in ons stadsdeel.

Sportinfrastructuur: ruimte voor sport

Inrichting sportaccommodaties voor alle vormen van sport

Sportvoorzieningen vormen de fysieke sportinfrastructuur van de stad. Het is hier dat mensen kunnen sporten, bewegen en recreëren.

Sportvoorzieningen zijn er voor alle Amsterdamse sporters: georganiseerde, andersgeorganiseerde, ongeorganiseerde en commerciële sporters. Ze maken ontmoeting, deelname en ontspanning mogelijk, en vormen een noodzakelijke voorwaarde voor training en wedstrijd sport. Laagdrempelige huurtarieven maken gebruik door verenigingen en particuliere groepen mogelijk, waardoor de voorwaarden aanwezig zijn voor gebruik door iedereen.

De waarde van kwalitatief goede sportvoorzieningen voor de buurt, de wijk, ons stadsdeel en de stad is onmiskenbaar. Desondanks blijkt dat de fysieke inrichting van de voorzieningen niet altijd optimaal aansluit bij de behoeften van de potentiële gebruikers. Dit komt mede doordat de kwaliteit van een aantal accommodaties ontoereikend is. Om een betere benutting te realiseren willen wij een kwaliteitsslag maken. Dit vraagt om een investering, waarbij de vraag van potentiële gebruikers centraal staat.

Sportparken

De sportparken Drieburg, Middenmeer en Voorland behoren tot de intensiefst gebruikte sportparken in Amsterdam. Dit is te danken aan hun unieke ligging binnen de ring. Zij oefenen daardoor een grote aantrekkingskracht uit op sporters uit de omliggende stadsdelen. De unieke Jaap Eeden schaatsbaan vervult zelfs een regionale functie. Competities van de georganiseerde sport zijn meestal ook regionaal georganiseerd en trekken daarom in de weekeinden veel bezoekers van buiten de stad.

De belangrijkste gebruiker van de sportparken is de georganiseerde sport. De verenigingen die actief zijn op onze sportparken groeien nog steeds of hebben langer wordende wachtlijsten. De woningbouw die plaatsvindt in de omgeving van de sportparken, zoals op IJburg en het Sciencepark is hier een belangrijke oorzaak van. Met de vertraging van de aanleg van extra sportvelden op IJburg en de ontwikkeling van Overamstel in de nabije toekomst verwachten wij dat de druk van de georganiseerde sport op onze sportparken in de komende vier jaar zal toenemen.

Naast hun functie van sportvoorziening maken de sportparken ook onderdeel uit van het Ecolint: de ecologische verbindingszone die loopt van het IJ tot aan de Amstel. Wij onderschrijven het belang van de sportparken

als onderdeel van deze groene zone en wij zullen ons daarom inzetten voor het behoud van het open en groene karakter van de sportparken en in het ecologisch beheer (Groenstructuurplan).

Dit is hard nodig, want woningbouw bedreigt de sportparken, zoals de grootstedelijk verklaring van Middenmeer-Noord laat zien. Wij zetten ons daarom in voor het behoud van de sportparken met hun open en groene karakter en de sportvelden. Intensivering van het gebruik van de sportparken is het belangrijkste wapen tegen bebouwing en heeft daarom nog steeds hoge prioriteit.

Dit willen wij bereiken door het verbeteren van de inrichting van de openbaar toegankelijke delen van de sportparken voor sportief en recreatief gebruik. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van kerngebied leisure (Radioweg) op sportpark Middenmeer Voorland.

Van een fundamentele herinrichting van het sportpark Driebrug wordt afgezien. Op kleinere schaal wordt een aantal aanpassingen onderzocht om het recreatieve gebruik te bevorderen, zoals een multifunctioneel jeugdvoetbalveld op het terrein van speeltuin Frankendaal. Met een fietsbrug naar de nieuwe wijk Overamstel willen wij het gebruik van fietsers, wandelaars, hardlopers en skeelers bevorderen.

Daarnaast zullen wij in de komende jaren investeren in een aantal kunstgrasvelden om meer capaciteit voor de georganiseerde sport te creëren. Een kunstgrasveld op het terrein van speeltuin Frankendaal op sportpark Drieburg wordt onderzocht.

Door groeiende behoefte aan tennisbanen willen wij op de bestaande ruimte een uitbreiding van zeven naar negen tennisbanen realiseren op sportpark Drieburg.

Intensivering van het gebruik van onze sportparken streven wij ook na door het toelaten van maatschappelijke partijen die bijdragen aan onze doelstelling om bewoners tot sporten en bewegen aan te zetten. Wij denken hierbij aan buitenschoolse opvang, commerciële sportaanbieders, zorg- en welzijnsorganisaties.

Dit vraagt om een andere visie op gebouwen op de sportparken. De gebouwen worden nu hoofdzakelijk door de georganiseerde sport gebruikt. Deze gebouwen voldoen meestal niet aan de eisen die worden gesteld door andere maatschappelijke organisaties. Daarom willen wij onderzoeken op welke wijze wij andere partijen op het sportpark kunnen huisvesten in multifunctionele sportaccommodaties die van de sportvoorzieningen op de sportparken gebruik willen maken. Bij de ontwikkeling van multifunctionele gebouwen willen wij nadrukkelijk woningcorporaties betrekken die in toenemende mate een functie vervullen in de ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed.

Uitgangspunt bij een haalbaarheidsonderzoek over multifunctionele gebouwen is dat nieuwbouw niet ten koste mag gaan van de capaciteit aan velden op de sportparken. Ook de open en groene structuur zal zoveel mogelijk worden ontzien.

In de haalbaarheidsfase voor de multifunctionele gebouwen zal ook aandacht zijn voor mobiliteit. Uitgangspunt is dat de bestaande parkeermogelijkheden niet worden uitgebreid en dat verkeersoverlast voor omliggende woonwijken zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Bij de ontwikkeling van de multifunctionele gebouwen neemt het stadsdeel haar milieubeleidsplan als randvoorwaarde mee. Wij streven naar CO₂-neutraal bouwen. Dit wordt bereikt door al in de haalbaarheidsfase rekening

te houden met de keuze van materialen en energievoorziening. Bij de aanleg van nieuwe kunstgrasvelden en de haalbaarheidsonderzoeken naar multifunctionele gebouwen, zullen de mogelijkheden van waterberging worden meegenomen. Bewoners van aangrenzende woonwijken zullen betrokken worden in de haalbaarheidsonderzoeken.

Bij de keuze tussen groen en sport zal steeds gezocht worden naar de juiste balans tussen de aanleg van kunstgras en behoud van het groen. Uitgangspunt daarbij is dat de intensivering van het gebruik van de sportvelden, door middel van de aanleg van kunstgras, prioriteit krijgen boven het in stand houden van het groen (natuurgras). Groen krijgt wel prioriteit boven de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen. Bij de aanleg van multifunctionele gebouwen zal het groen zoveel mogelijk worden ontzien.

Intensiever gebruik van de sportparken en het beheer van multifunctionele accommodaties vraagt om een andere wijze van beheer en organisatie van de sportparken. Hier wordt de komende periode meer onderzoek naar gedaan. (zie ook *Organisatie: bestuurlijk ondernemerschap*.)

Een belangrijk gevolg van intensief gebruikte sportparken is extra autoverkeer en de behoefte aan meer parkeerruimte. Dit speelt op dit moment vooral bij sportpark Middenmeer op momenten dat én de Jaap Eeden schaatsbaan druk bezocht wordt én de georganiseerde sport haar thuiswedstrijden speelt. Op die momenten zijn er veel bezoekers van buiten de stad op het sportpark aanwezig, wat veel autoverkeer met zich meebrengt. Op deze momenten parkeren veel bezoekers in de omliggende woonwijken. Daar geldt een hoger parkeertarief dan op het sportpark. Enerzijds is er dus sprake van een tekort aan parkeerplaatsen op piekmomenten. Anderzijds betalen parkerende bezoekers een flink parkeertarief voor hun sportbeoefening. Dit ontmoedigt sporters die met de auto komen om gebruik te maken van het sportpark en vrijwilligers van sportverenigingen om zich in te zetten voor hun club. Om de pijn voor vrijwilligers te verzachten, ontvangt elke vereniging op Middenmeer Voorland een beperkt aantal parkeerontheffingen.

In de komende jaren zal daarom onderzocht worden op welke wijze er voldoende betaalbare parkeerruimte voor de bezoekers van sportpark Middenmeer Voorland gerealiseerd kan worden. Een parkeergarage onder de velden op het sportpark Middenmeer Voorland is een oplossingsrichting die onderzocht zal worden.

Voor sportpark Drieburg is het parkeerprobleem minder groot. Hier geldt vooral dat het parkeren ten koste gaat van het groene karakter van het park en de mogelijkheden van recreatief gebruik van de openbare ruimte. Daarom willen wij onderzoeken hoe het parkeren op sportpark Drieburg kan worden verbeterd. Hierbij zal de mogelijkheid worden meegenomen om de parkeergarage van De Werf open te stellen voor bezoekers van het sportpark.

Het autoverkeer van en naar sportpark Drieburg stroomt op dit moment door de woonwijk Amsteldorp. Het gebruik van een multifunctionele sportaccommodatie op sportpark Drieburg kan leiden tot extra verkeer door Amsteldorp.

Betaalbaarheid van het parkeren voor bezoekers van het sportpark nemen wij daarbij als uitgangspunt. Anderzijds nemen wij als randvoorwaarde mee dat dit niet ten koste zal gaan van het open en groene karakter van de sportparken.

Participatie met de buurt zal onderdeel uitmaken van de planvormingsfase.

Sportpark Overamstel is een particulier sportpark in ons stadsdeel, waarop een aantal sportverenigingen actief is. Het autoverkeer van en naar het sportpark stroomt door het Groengebied Amstelland. Dit is een onwenselijke situatie. In de komende jaren zal onderzocht worden of deze verkeersstroom zodanig verplaatst kan worden dat de recreatieve functie van het gebied minder wordt verstoord.

Openbare toegankelijkheid van de sportparken staat op gespannen voet met de (sociale) veiligheid. De relatieve 'verlatenheid' van het sportpark biedt mogelijkheden om enerzijds van de rust te genieten en anderzijds om ongestoord anderen te bedreigen, in te breken of vernielingen aan te richten. Bruggen die enerzijds nieuwe wandelmogelijkheden bieden zijn anderzijds ideale vluchtroutes. Uit politieonderzoek blijkt overigens dat de omvang van het aantal incidenten meevalt ten opzichte van de wijken rond de sportparken. Wij zijn echter van mening dat juist onze sportparken een veilige omgeving moeten zijn waar mensen ontspannen kunnen sporten en recreëren. Daarom besteden wij de komende jaren extra aandacht aan de (sociale) veiligheid op de sportparken. In 2009 worden hiertoe een aantal concrete voorstellen uitgewerkt.

Binnensportaccommodaties

Naast een zwembad beschikt het stadsdeel over twee sporthallen en een roeicentrum. Deze faciliteiten worden allen intensief gebruikt. Daarnaast beschikken scholen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs over gymnastiekzalen. Deze zaalruimte die 's avonds niet wordt gebruikt door het onderwijs, is op dit moment slechts beperkt beschikbaar voor andere gebruikers.

Ook vinden veel zaalsportactiviteiten van verenigingen in ons stadsdeel buiten de grenzen van ons stadsdeel plaats, in andere stadsdelen of in Diemen.

Er is daarom voldoende aanleiding om extra zaalcapaciteit te creëren voor de georganiseerde, maar ook ongeorganiseerde sport. Dit kan enerzijds door de gymnastiekzalen van onderwijsinstellingen waar mogelijk in de avonduren open te stellen. In overleg met schoolbesturen kan ook gesproken worden over mogelijke kwaliteitsimpulsen van de gymnastieklokalen, om de zalen meer geschikt te maken voor een breder gebruik. Anderzijds wordt in de haalbaarheidsonderzoeken voor multifunctionele gebouwen op Drienburg en Middenmeer Voorland de mogelijkheid onderzocht om zaalruimte te creëren.

Sporthal Wibaut wordt in de komende jaren vervangen door een nieuwe sporthal. Deze nieuwe hal wordt gerealiseerd in hetzelfde gebied als onderdeel van de nieuwbouw van de Hogeschool van Amsterdam. De beschikbaarheid van deze hal voor de georganiseerde sport staat niet ter discussie.

Het Sportfondsenbad Oost bevindt zich in een periode van renovatie. Het doel is het zwembad te moderniseren tot een aantrekkelijk bad dat is ingericht naar de hedendaagse behoeften van de bezoekers. In de zomer van 2010 vindt de eerstvolgende en tevens laatste fase van de renovatie plaats.

Het roeicentrum Berlagebrug biedt een uitgebreid aanbod van roeicursussen voor verschillende doelgroepen die voornamelijk uit Oost-Watergraafsmeer en de aangrenzende stadsdelen komen. De komende jaren wil het stadsdeel het roeicentrum bedrijfsmatiger gaan exploiteren. Dit betekent dat het roeicentrum in drie jaar tijd kostendekkend zal moeten gaan werken. Om dit te bereiken wordt het roeicentrum intern verzelfstandigd. Om te beginnen stellen we in 2009 een bedrijfsplan op.

Openbare ruimte

Er is ook aandacht voor het sportief inrichten en onderhouden van de openbare ruimte. Sportieve openbare ruimte nodigt namelijk uit tot bewegen. Kinderen krijgen hierdoor weer de mogelijkheid veilig buiten te spelen en te sporten. Het speelruimteplan Oost/watergraafsmeer (2005) wordt de komende jaren versneld uitgevoerd. Daarvoor is budget beschikbaar gesteld en een procesmanager aangenomen. Vraag en aanbod van speelruimte zal beter op elkaar worden afgestemd en de speelplekken zullen stadsdeelbreed een kwaliteitsimpuls krijgen. Met de aandacht voor sportveldjes, wandel – en fietsroutes profiteert ook de grote groep ongebonden buitensportende jongeren en volwassenen (wandelsport, hardlopen, fietsen, skaten, enzovoort) hiervan.

Hoofddoelstelling

Oost-Watergraafsmeer heeft in 2012 een sportievere inrichting van de openbare ruimte, en bovendien kwalitatief betere en kwantitatief voldoende sportaccommodaties.

Prioriteiten buitensportaccommodaties

Wij willen de volgende resultaten behalen bij de buitensportaccommodaties:

- In 2012 is sportpark Middenmeer Voorland in toenemende mate ingericht op recreatief gebruik, Als onderdeel hiervan wordt kerngebied leisure (Radioweg) in 2010 heringericht.
- Het onderzoeken van de haalbaarheid van multifunctionele sportgebouwen op sportpark Drieburg in samenwerking met maatschappelijke partijen. Het realiseren van deze multifunctionele gebouwen indien blijkt dat zij haalbaar zijn. Uitgangspunt daarbij is dat het stadsdeel slechts beperkt bijdraagt aan de financiering en exploitatie van de gebouwen.
- Een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van multifunctionele gebouwen op sportpark Middenmeer Voorland. Hierbij gelden dezelfde uitgangspunten als op sportpark Drieburg.
- In 2012 zal de sociale veiligheid zal in de (sociale) veiligheid zijn toegenomen. Hiertoe worden in 2009 concrete voorstellen gedaan.

Andere resultaten voor de buitensportaccommodaties zijn:

- In 2012 is het aantal kunstgrasvelden gemaximaliseerd in verhouding tot de behoefte van de gebruikers. Het aantal tennisbanen op sportpark Drieburg uitbreiden van 7 naar 9 banen. Door middel van een blaashal zal een deel van de banen geschikt gemaakt worden voor winter gebruik.
- Aanpassen inrichting sportpark Drieburg om multifunctioneel gebruik te bevorderen.
- In 2009 onderzoeken wij de mogelijkheden om extra betaalbare parkeerruimte te creëren voor bezoekers van sportpark Middenmeer Voorland. Voor sportpark Drieburg wordt onderzocht of de parkeergarage van De Werf opengesteld kan worden voor bezoekers

van dat sportpark. Voor sportpark Overamstel wordt verplaatsing van het autoverkeer onderzocht van en naar het sportpark.

Prioriteiten binnensportaccommodaties

Wij willen in de komende vier jaar in elk geval de volgende resultaten boeken op het gebied van binnensportaccommodaties.

- Vermindering van de druk op de binnensportaccommodaties door onder andere benutting van kleine gymzalen voor de georganiseerde sport, naschoolse opvang en kinderopvang en betere (tarief)afspraken met welzijn.
- De exploitatie van het roeicentrum Berlagebrug is vanaf 2012 kostendekkend. Dit wordt bereikt door middel van kostenbesparende en inkomsten genererende maatregelen, in combinatie met een interne verzelfstandiging.

Andere resultaten voor binnensportaccommodaties zijn:

- De mogelijkheid tot het bouwen van een nieuw sporthal als onderdeel van een multifunctioneel sportcentrum op sportpark Drieburg wordt onderzocht in het haalbaarheidsonderzoek.
- In 2010 wordt de laatste fase van de renovatie van het Sportfondsenbad Oost uitgevoerd, alsmede de aanpassing van de entree.
- In 2012 hebben we alle sportfaciliteiten in beeld waarvoor dit nu niet het geval is, zoals die in buurthuizen, zorgcentra en fysiotherapiepraktijken.

Prioriteiten openbare ruimte

Om sportief gebruik van de openbare ruimte te bevorderen, streven wij naar de volgende resultaten:

- In 2012 zijn de speelplaatsen in het stadsdeel kwalitatief verbeterd. Het huidige speelruimteplan is in 2010 uitgevoerd.

Andere resultaten voor de openbare ruimte zijn:

- Herinrichting van de sportparken Drieburg en Middenmeer Voorland leidt in 2012 tot sportief ingerichte openbare ruimte en tot een betere sportievere benutting daarvan door volwassenen.
- Sportieve inrichting van schoolpleinen en het openstellen voor openbaar gebruik buiten schooltijd.

Organisatie: bestuurlijk ondernemerschap

Aansluiting op stedelijke visie

Wij sluiten aan op de visie van de centrale stad, zoals die is neergelegd in het Amsterdamse Sportplan. Kern daarvan is dat we in Amsterdam sneller en adequater op veranderingen in het sportdomein willen inspelen. Daarvoor dienen zowel de gemeente Amsterdam als de stadsdelen zich in een aantal opzichten ondernemender moeten opstellen.

Hiertoe worden drie richtingen nader uitgewerkt:

- Samenwerkingsafspraken tussen centrale stad en stadsdelen;
- Ontvlechting tussen regie en uitvoering;
- Betere dienstverlening aan Amsterdammers;
- Verankering van sportdoelstellingen in bestuurlijke netwerken.

Samenwerkingsafspraken tussen centrale stad en stadsdelen

Doordat wij nauw betrokken waren bij het opstellen van het Amsterdamse Sportplan en bestuurlijk onze instemming hebben gegeven aan de

uitvoering daarvan, is de samenwerking met de centrale stad op beleidsniveau adequaat geregeld. Het Sportplan geldt daarbij als raamovereenkomst. Wij hebben op basis daarvan voor ons stadsdeel deze nota Sport en Bewegen 2009 – 2012 opgesteld. Hieraan gekoppeld zijn productafspraken en een verdelingssystematiek van financiële middelen. Deze afspraken worden volgens een vierjaarlijkse plansystematiek gevolgd. De wijze van uitvoering is een verantwoordelijkheid van ons.

Naast inhoudelijke afspraken met de centrale stad over het Sport en Bewegingplan in ons stadsdeel, gelden twee uitgangspunten die de organisatie van het sportbeleid raken:

- Wij sturen niet alleen op sportdoelstellingen die de gemeente financiert, maar gaan ook zelf samenwerking aan met partijen in het veld, sluiten convenanten, starten lobby's en spreken organisaties in het veld actief aan. Dit zijn de partijen die in deze nota aan de orde zijn: scholen, sportverenigingen, commerciële aanbieders, migrantenorganisaties, huisartsen, Ouder Kind Centra, woningcorporaties en welzijnsinstellingen.
- De centrale stad en het stadsdeel Oost-Watergraafsmeer vullen elkaar aan opdat de efficiency toeneemt, beide niet het wiel hoeven uit te vinden, deskundigheid gebundeld wordt, en schaalvoordelen benut kunnen worden. Wij leveren maatwerk en maken eigen keuzes, terwijl wij tegelijkertijd de bredere sportstimuleringsprogramma's die de centrale stad ontwikkeld heeft (JIB, JUMP-in, Topscore) in ons stadsdeel uitzetten en coördineren. Wij hebben zelf het beste zicht op de buurtnetwerken die wij kunnen stimuleren, in aansluiting op de Amsterdamse wijkaanpak. De regie over de sportstimuleringsprogramma's zal in de loop van de planperiode steeds meer bij ons stadsdeel komen te liggen.

Betere dienstverlening aan Amsterdammers

De gemeentelijke sportsector ontbeert één gezicht. Centrale stad en stadsdelen zullen samen invulling geven aan een centraal informatiepunt, een sportloket. Dit loket ontslaat ons stadsdeel niet van de behoefte om één aanspreekpunt in te richten waar inwoners van Oost-Watergraafsmeer met hun vragen, wensen en behoeften terecht kunnen op het gebied van sport en bewegen. Uiteraard gaan wij geen dubbel werk doen; dit gebeurt dan ook in overleg met de centrale stad.

Ontvlechting tussen regie en uitvoering

De uitvoering van het sportbeleid moet efficiënter worden georganiseerd dan nu het geval is. Efficiënter, maar ook meer ondernemend, klantgericht, en resultaatgericht. Dit is een richting die de centrale stad inslaat, onder andere met de oprichting van een verzelfstandigd Sportbedrijf. Deze richting zijn wij binnen ons stadsdeel ook aan het verkennen met daarbij het uitgangspunt dat de regie over het sportbeleid mogelijk gescheiden is van de uitvoering.

Verankering van sportdoelstellingen in bestuurlijke netwerken

De maatschappelijke waarde van sport voor de inwoners van ons stadsdeel moet mede leidend zijn bij de inrichting van onze organisatie. Dit betekent dat alle bestuurders van stadsdeel Oost-Watergraafsmeer verantwoordelijkheid dragen voor deze nota, aangezien sport en bewegen alle portefeuilles raakt: onderwijs, sociale zaken, economische zaken, ruimtelijk ordening, verkeer, veiligheid, jeugd, welzijn, zorg, buurtbeheer en stadsdeelwerken. Maar ook daarbuiten is verankering van sportbeleid belangrijk: bij scholen, met welzijnsinstellingen, sportscholen fitnesscentra,

sportparkstichtingen, verenigingen. Om die hebben wij deze partijen bij de ontwikkeling van deze sportnota betrokken.

Hoofddoelstelling

Oost-Watergraafsmeer ontwikkelt een flexibele, efficiënte, kwaliteitsvolle en klantgerichte organisatie die uitvoering geeft aan het integrale sportbeleid uit dit sportplan, zodat er afgewogen afstemming is met aangrenzende beleidsterreinen en kansen en mogelijkheden in de (sport)markt optimaal worden benut. De maatschappelijke waarde van sport moet daarbij uitgangspunt zijn.

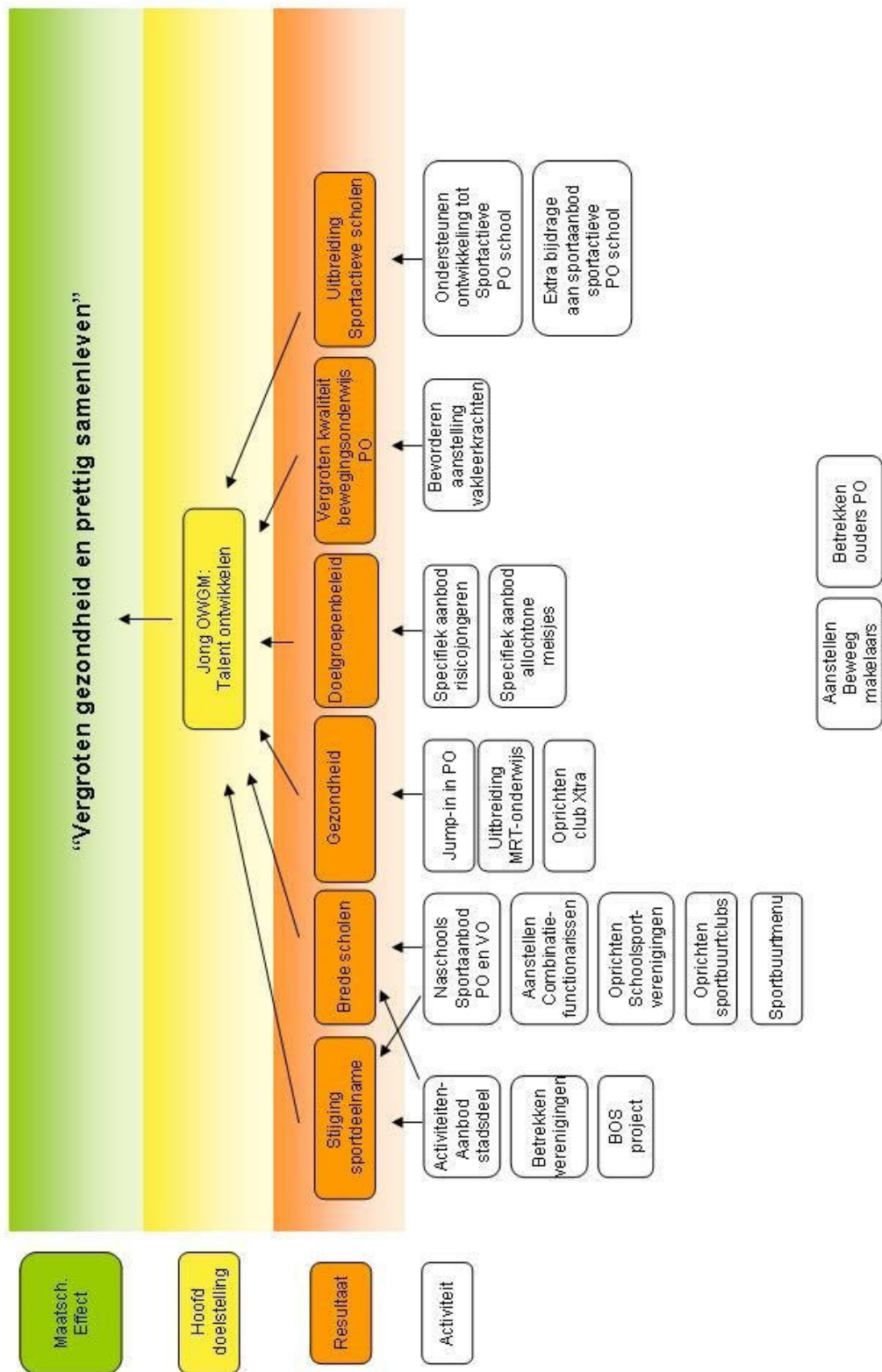
Prioriteiten

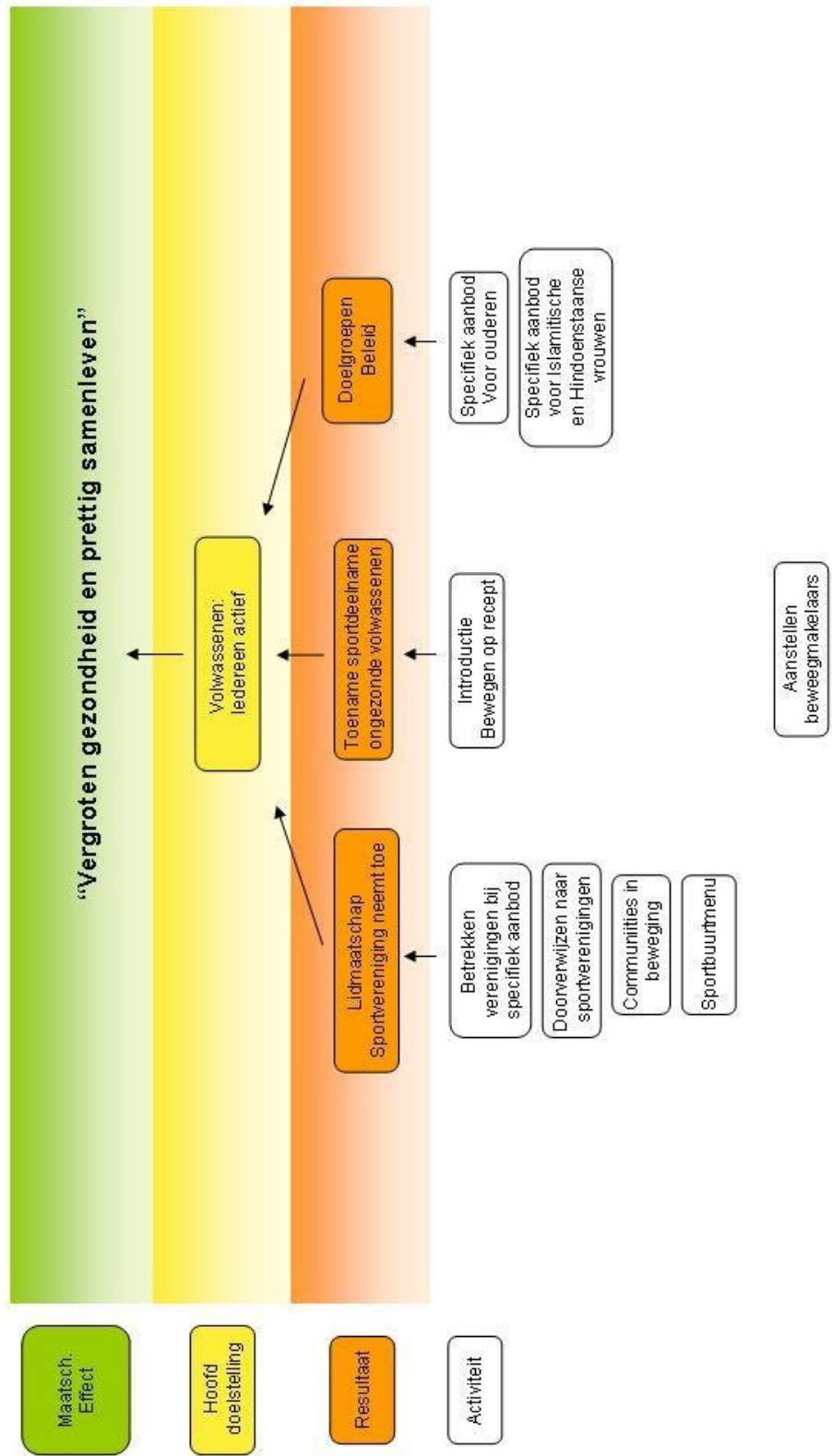
In de komende vier jaar willen wij de volgende resultaten behalen:

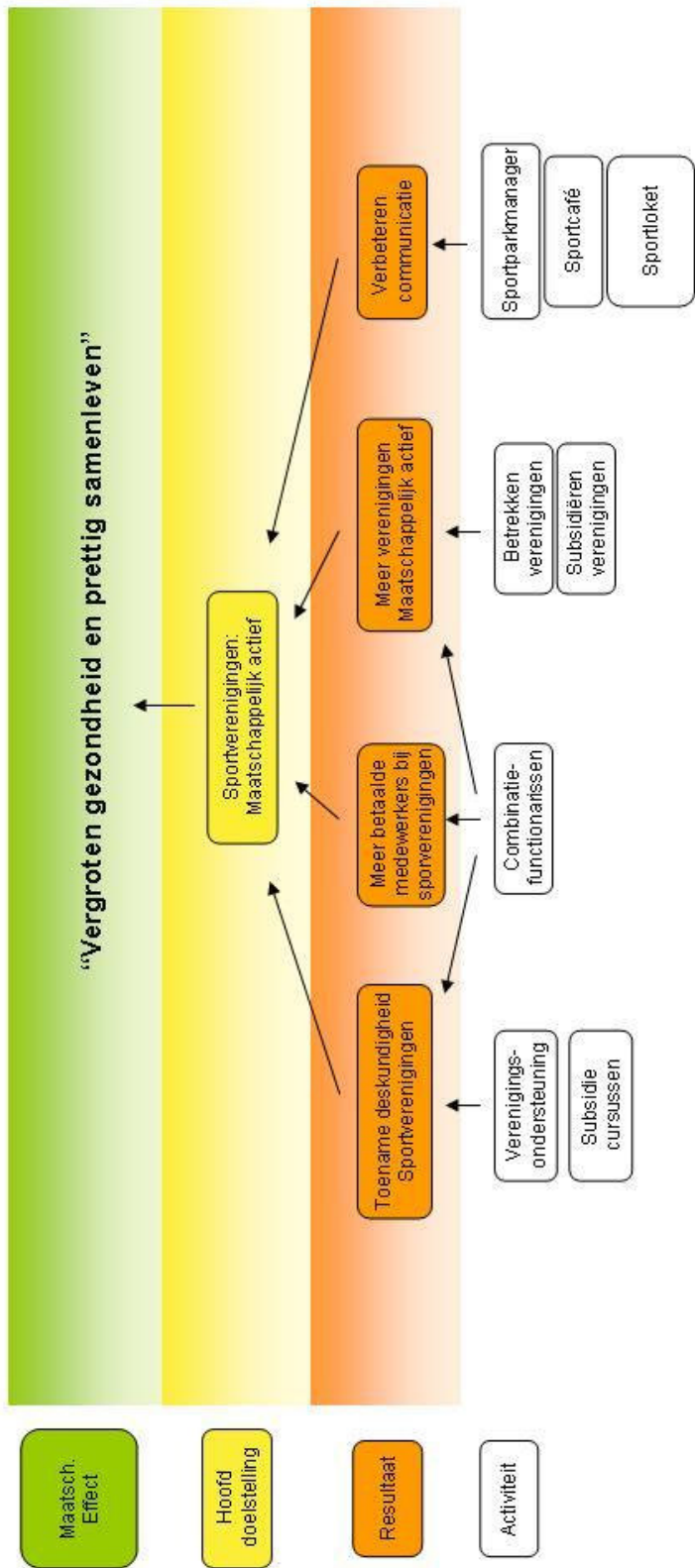
- De organisatie van de afdeling S&R wordt aangepast om beleid en uitvoering te ontvlechten. Hiermee speelt de afdeling in op (interne) verzelfstandiging van de beleidsuitvoerende onderdelen, zoals bijvoorbeeld het roeicentrum.
- De organisatie van de afdeling Activiteiten wordt aangepast aan de veranderende omstandigheden, door: 1) een verandering in werkwijze te ondergaan van uitvoerend naar meer coördinerend. Hiertoe worden beweegmakelaars aangesteld; 2) duidelijke afspraken te maken met uitvoerende partijen; 3) doelgroepen, vraag en aanbod in kaart te brengen; en 4) verdergaande samenwerking met Zeeburg. Wij blijven de gebiedsgerichte werkwijze volgens de wijkaanpak volgen bij sportstimulering voor specifieke doelgroepen. Sportbuurtmenu's gaan vanaf 2009 invulling geven aan deze werkwijze. De positionering van de afdeling Activiteiten ten opzichte van Dynamo krijgt extra aandacht zodat een heldere taakverdeling ontstaat.
- De inrichting van onderafdelingen Binnenaccommodaties en Buitenaccommodaties wordt aangepast, aan een meer klantgerichte werkwijze om de contacten met de gebruikers te optimaliseren en een ondernemende werkwijze die het intensiever gebruik van de sportaccommodaties en een meer kostendekkende exploitatie bevordert. Organisatieaanpassingen hebben betrekking op: incidentele verhuur velden, intensiveren gebruik buitenaccommodaties, multifunctioneel gebruik binnenaccommodaties, multifunctionaliteit toevoegen aan gebouwen op sportparken. Hiervoor is meer professionaliteit nodig. Om dit te realiseren voor de buitenaccommodaties is een sportparkmanager een noodzakelijke voorwaarde.
- Een duidelijk aanspreekpunt voor ons stadsdeel zal vanaf 2009 operationeel worden. Informatie, bemiddeling, advies en serviceverlening zijn taken die hierin worden ondergebracht. Dit loket zal zich duidelijk moeten profileren: zowel naar buiten (bewoners, sportorganisaties) als naar binnen (ambtelijk).
- In 2009 zullen wij het onderzoek voortzetten naar een verdergaande vorm van samenwerking met andere stadsdelen en aangrenzende gemeenten voor de uitvoering van ons sportbeleid. Ook mogelijk nieuwe organisatievormen die daarbij passen zijn onderwerp van onderzoek.

4 Activiteiten

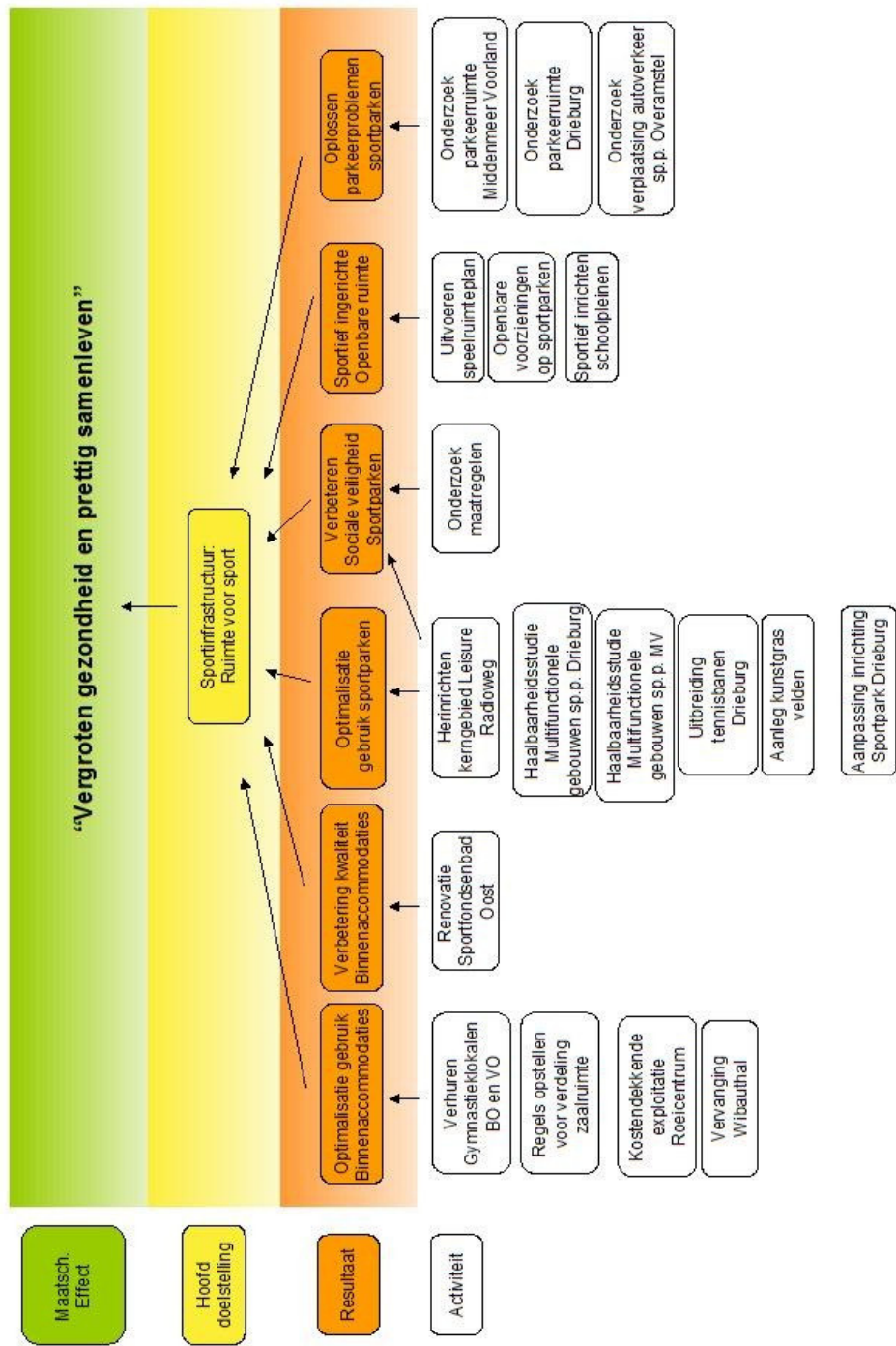
In het vorige hoofdstuk zijn de hoofddoelstellingen en de bijbehorende resultaten weergegeven. In dit hoofdstuk worden daaraan de activiteiten toegevoegd die uitgevoerd gaan worden om de resultaten te bereiken. Om op overzichtelijke wijze de relatie duidelijk te maken tussen maatschappelijk effect, doelstellingen, resultaten en activiteiten staat in dit hoofdstuk per hoofddoelstelling een schema opgenomen. De doelstellingen en de resultaten in dit schema verwijzen terug naar de doelstellingen en resultaten in hoofdstuk 3.

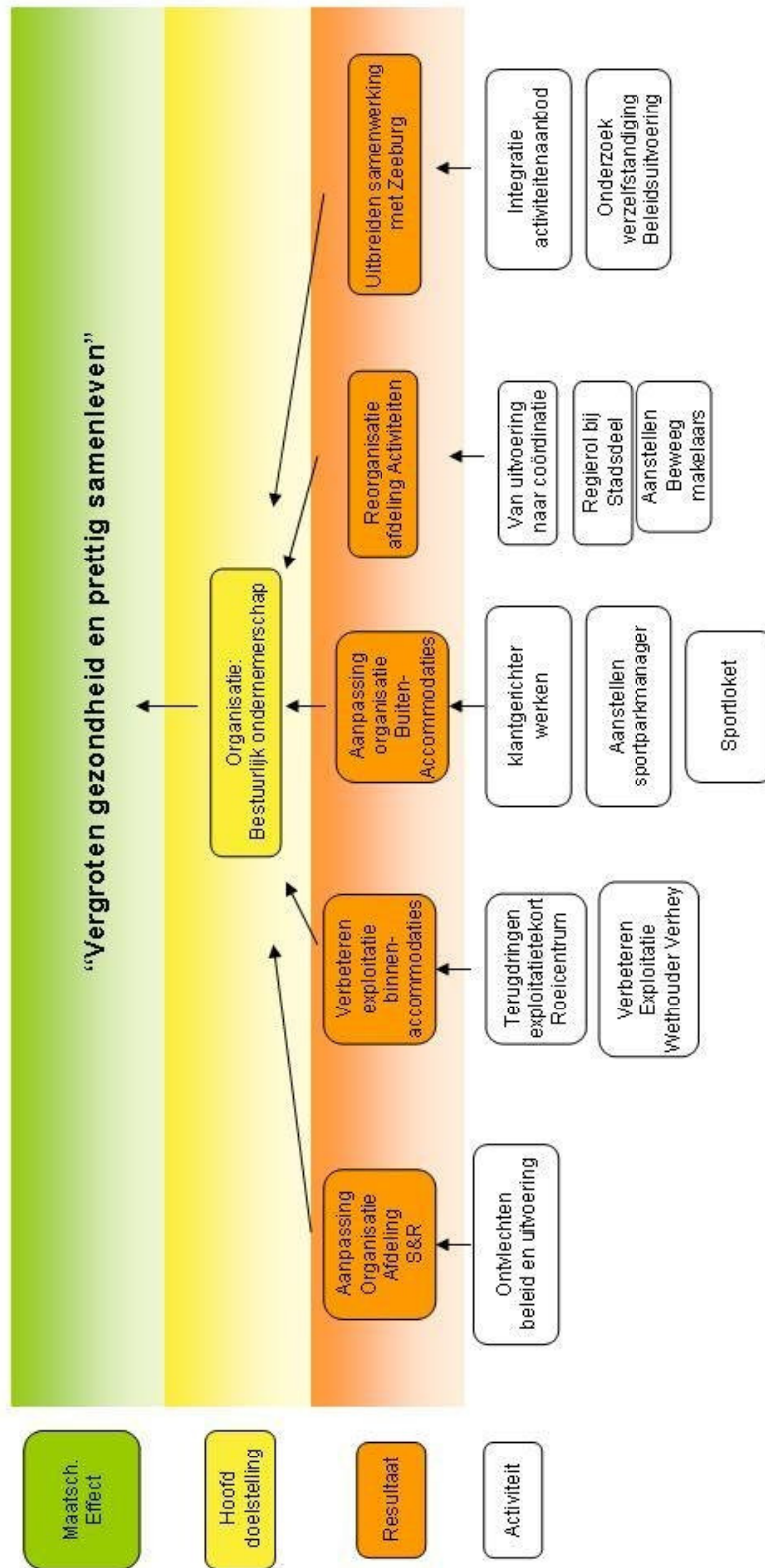

5 Financiën

In dit hoofdstuk staat de financiering van de plannen in deze nota sport en bewegen centraal.

Omdat de nota tot stand is gekomen op basis van het sportplan Amsterdam, en dit stedelijk plan ook als raamovereenkomst geldt, zijn aan onze stadsdeelnota productafspraken gekoppeld, maar ook een verdelingsystematiek van financiële middelen. De hoeveelheid middelen die het stadsdeel inzet zijn bepalend voor de bijdrage van de centrale stad en andersom. Door de samenwerking vullen centrale stad en stadsdeel elkaar beter aan, kan efficiënter gewerkt worden, kunnen schaalvoordelen benut worden en vinden we niet beiden hetzelfde wiel uit. Bovendien wordt deskundigheid gebundeld.

Per activiteit is de financiering in kaart gebracht. De activiteiten zijn gerangschikt naar resultaat en hoofddoelstelling (sterpunt).

Voor de sterpunten op het gebied van sportstimulering ("jonge oost-Watergraafsmeeders: talent ontwikkelen" en "volwassenen; iedereen actief") zijn geen extra middelen nodig om de beleidsplannen te kunnen uitvoeren. Door cofinanciering en anders organiseren van het sportstimuleringsaanbod voldoet het huidige budget.

Voor het sterpunt "sportverenigingen, maatschappelijk actief" is ook geen extra financiering nodig. DMO voorziet in het belangrijkste deel van de verenigingsondersteuning.

Op de sterpunten "Sportinfrastructuur: ruimte voor sport" en "Organisatie: bestuurlijk ondernemerschap" zijn doelstellingen geformuleerd die nader onderzoek vereisen (incidenteel extra budget) of om incidenteel extra financiering vragen. Voor deze twee sterpunten verwijzen wij naar de notitie over de financiële gevolgen van de sportnota en hiermee samenhangende aanvragen in de voorjaarsnota vanaf 2010, die gelijk met deze sportnota voorligt.

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

BOS	Project met als doel om samenwerkingsverbanden te creëren tussen de buurt het onderwijs en de sportverenigingen.
Beweeg je beter/ bewegen op recept	Activiteiten georganiseerd voor mensen met gezondheidsklachten die op doorverwijzing van hun huisarts aan bewegingsactiviteiten mee doen onder begeleiding van fysiotherapeuten en bewegingstherapeuten.
Beweegmanager	Functionaris die vraag- en aanbod op het gebied van sport bij elkaar brengt.
Communities in beweging	Groepen bewoners die zichzelf organiseren om te sporten.
Give & Gain	Voetbalprogramma georganiseerd door ons stadsdeel in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) in de buurt, voor jongeren.
JIB/Jippie	Sportstimuleringsprogramma voor basisscholieren, uitgevoerd door sportverenigingen op basisscholen.
Jump-in	Sportstimuleringsprogramma voor basisscholen waarvan een meerderheid van de leerlingen een lage sociaal-economische status heeft, overgewicht heeft, te weinig aan beweging doet.
MRT	Motorische Remedial Teaching.
Sportcafé	Bijeenkomst georganiseerd voor sportverenigingen in het stadsdeel waar op informele wijze met verenigingsbestuurders wordt overlegd.
Sportparkmanager	Een stadsdeelfunctionaris die als primaire taak om het gebruik van de sportvelden/banen op het sportpark te vergroten.
Topscore	Sportstimuleringsprogramma voor vmbo-scholen.

Bijlage 2 Communicatieparagraaf

De concept nota Sport en bewegen 2009-2012 is medio augustus beschikbaar gesteld aan alle relevante maatschappelijke partijen die bij het participatietraject betrokken zijn geweest.

In september 2008 heeft het stadsdeel een werkconferentie voor onderwijs georganiseerd over de concept nota.

In september 2008 heeft een inspraakavond plaatsgevonden waar verenigingen hebben gereageerd op de concept nota in het bijzijn van deelraadsleden.

Onderdeel van de politieke besluitvorming is een formeel inspraaktraject in december 2008/januari 2009. De conceptnota zal na behandeling door het Dagelijks Bestuur ter inzage worden gelegd voor bewoners van het stadsdeel en relevante organisaties. De conceptnota zal digitaal beschikbaar worden gesteld aan geïnteresseerden.

Bijlage 3 Demografische gegevens

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer is in 1998 ontstaan uit de samenvoeging van de twee stadsdelen Oost en Watergraafsmeer. Waar stadsdeel Oost bestaat uit dichtbebouwde oude stadswijken zonder sportvelden, is Watergraafsmeer een stuk ruimer opgezet en herbergt dit voormalige stadsdeel ook twee grote buitensportparken.

In stadsdeel Oost-Watergraafsmeer wonen in totaal 58.798 mensen waarvan 29.142 mannen en 29.656 vrouwen. 20% van de bevolking valt in de leeftijdscategorie 0-18 jaar en 10.7% is ouder dan 65 jaar. De grootste groep wordt vertegenwoordigd door de leeftijdscategorie 20 – 34 jaar, namelijk 26.3%. De prognose is dat het stadsdeel qua bewonersaantal in 2025 is gegroeid tot 68.429.

Van deze 58.798 mensen zijn er 32.760 autochtonen (55.7%), 14.876 eerste generatie allochtonen (25.3%) en 11.162 tweede generatie allochtonen (19%).

Het gemiddeld besteedbaar inkomen (2004) per inwoner van Oost-Watergraafsmeer was € 12.500 per jaar en per huishouden was dat € 24.500. Dit komt redelijk overeen met de stedelijke gemiddelden (respectievelijk € 2.600 en € 25.200). Op een onlangs gemaakte sociaaleconomische rangorde van de stadsdelen in Amsterdam komt Oost-Watergraafsmeer uit op de negende plaats (Dienst O&S, 2008).

In totaal worden er 3.607 uitkeringen verstrekt door Dienst Werk en Inkomen en 5.323 door het UWV. De potentiële beroepsbevolking van Oost-Watergraafsmeer (bevolking van 15-64 jaar) bestaat uit 43.666 mensen en daarvan zijn er 35.747 werkzaam. Het werkloosheidspercentage is 7.2% wat neerkomt op 3165 werklozen in dit stadsdeel.

In het stadsdeel zijn 16 basisscholen te vinden waar 4.004 leerlingen naar toe gaan, 2060 leerlingen gaan naar speciaal basisonderwijs, 146 naar SO, 4206 naar VO en 355 volgen praktijkonderwijs. In het stadsdeel bevinden zich 10 VO-scholen.

De verwachting is dat de sociaaleconomische rang van Oost-Watergraafsmeer (en dan vooral Oost) de komende jaren zal toenemen, net als het gehele gebied binnen de ring. Het aandeel niet-westerse allochtonen zal naar verwachting afnemen. (Stadsdelen in cijfers 2007, Dienst O&S)

De bevolking in stadssector Oost zal zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

2004/5	127.491
2010	148.146
2015	149.575
2020	175.009

Bijlage 4 Respondenten

intern	
beleidsmedewerker jeugd 12-	Karin Met
beleidsmedewerker jeugd 12+	Willy Hemrika
hoofd afdeling Sportactiviteiten	Lisette Schiltmans/Helen Velders
sportactiviteiten volwassenen en ouderen	Marleen v/d Heuvel
sportactiviteiten jeugd en jongeren	Bas v/d Hoogen
hoofd Sport & Recreatie, Publiek & Samenleving	René Winteraeken
hoofd Binnensportaccommodaties	Erwin Aarbodem
hoofd buitensportaccommodaties	Gerrit de Koe
werkvoorbereider Buitensportaccommodaties	Peter Vergeer
opzichter Buitensportaccommodaties	Hein de Kuiper
BOS coördinator	Joost Hartman
hoofd beleid Stadsdeelwerken	Louise Sijbranda
adviseur, Stadsdeelwerken	Peter Zwart/Willem Hupkens
teammanager projecten VTA, Stadsdeelwerken	Stijn Lechner
gebiedsmanagers	Jan Houwer/ Ruud Ryter
hoofd beleid Wonen Werken	Jasper Boesveldt
extern	
stichting Dynamo	Gurie Douma
eigenaar fitness& squashcentrum Sportsworld	Bert Elsinga
Voorzitter stichting Watergraafsmeer (sportpark Middenmeer)	Rein Franssen
Voorzitter stichting Drieburg	Jan Westland
Bedrijfsleider Sportfondsenbad Oost	Leo de Haas (SFO)
Directeur, Montessori College Oost	Rene Stefels (MCO)
groepsbijeenkomst voor sportverenigingen en raadsleden (3 april en 18 september 2008)	
hoofd Beleid Sport, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	Theo Doijer
adviseur, stichting Sportcentrum Nieuwe Stijl stadsdeel Centrum	Marcel Bouw Kiki Lautenslager
beleidsmedewerker, Stadsdeel Zeeburg	Hugo Hilgers
afdelingshoofd Sport, Stadsdeel Zeeburg	Sabien Teeuwissen
beleidsmedewerker, gemeente Diemen	Jos Muller
beleidsmedewerker, stadsdeel Zuidoost	Hans Posthuma

Bijlage 6 Documenten

Sport- en beweegplan Oost-Watergraafsmeer - Sportplan 2009-2012

Factsheet stadsdeel Oost-Watergraafsmeer (voorheen dashboardrapportage)

De Amsterdamse commerciële sport in beeld – een inventarisatie van commerciële sportaanbieders en hun accommodaties in Amsterdam

Jong Oost-Watergraafsmeer 2007-2010

Programmabegroting 2008 stadsdeel Oost-Watergraafsmeer

Memo inzake integraal sportbeleid

Programma WMO Oost-Watergraafsmeer (2007)

Procedurevoorstel Naar een sport- en leisurebeleid.

Voorjaarsnota

Kadernotitie integraal sport en recreatiebeleid

Sportplan 2009-2012. DMO, Gemeente Amsterdam

Sportmonitor 2006+2007, O+S

Beleidsnota 'Focus op Sport'

Nota sportstimulering: 'Resultaat door samenspel'

Topsportnota: 'Koersen op resultaat'

Beleidsplan verenigingssport: 'Vereende krachten' (1998)

Sportaccommodatieplan

De Amsterdamse Sportmonitor 2006

Overzicht bespeling sportparken seizoen 2007-2008

Participatienota Oost-Watergraafsmeer 2004-2006

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) Oost-Watergraafsmeer

Groenstructuurplan Oost-Watergraafsmeer

Mozaïekstad Oost-Watergraafsmeer, structuurschets

Milieubeleidsplan Oost-Watergraafsmeer 2008 – 2010}}}}}}